

Cuprins

Introducere	9
Capitolul 1	
AEN, fenomen semnificativ în lumea contemporană	11
1.1. Delimitări conceptuale	11
<i>1.1.1. Genul proxim</i>	11
<i>1.1.2. Diferența specifică</i>	13
<i>1.1.3. Un punct de vedere privind conținutul AEN</i>	16
1.2. AEN, componentă a relațiilor politico-economice internaționale	17
<i>1.2.1. Precursorii AEN</i>	17
<i>1.2.2. AEN, expresie a unei noi faze în relațiile economice internaționale</i>	20
<i>1.2.3. România, receptor și emitent de AEN</i>	27
<i>1.2.4. AEN în contextul proceselor de regionalizare, integrare și globalizare economică</i>	31
1.3. Rolul AEN în dezbaterile de idei contemporane	40
<i>1.3.1. Poziții maximaliste sau moderate pro AEN</i>	43
<i>1.3.2. Opinii radicale împotriva AEN</i>	47
<i>1.3.3. Abordări minimaliste privind rolul AEN</i>	50
<i>1.3.4. Un caz particular: AEN acordată de UE țărilor candidate la aderare</i>	54
<i>1.3.5. Un punct de vedere</i>	55
Capitolul 2	
AEN sub presiunea raportului cerere-ofertă	61
2.1. Mecanismul specific de alocare a resurselor în transferurile internaționale de AEN. Există o piață a AEN?	61
2.2. Cererea de AEN, caracteristici și ipostaze pentru țările în tranziție și în curs de aderare la UE	68
<i>2.2.1. Exces de cerere de AEN</i>	69
<i>2.2.2. Discrepanțe între obiectivele solicitantului și cele ale ofertantului; analiza comparativă a obiectivelor în cazul României</i>	72
2.3. Oferta de AEN: caracteristici și ipostaze	77
<i>2.3.1. Unele elemente specifice ale ofertei de AEN</i>	78
<i>2.3.2. Obiective implicite și obiective explicite ale ofertantului</i>	79
2.4. Diversitatea ofertei de AEN și tendințe semnificative în evoluția sa	81
<i>2.4.1. Evoluția formelor de AEN după criteriul ofertantului de asistență și al sursei de finanțare</i>	82
<i>2.4.2. Evoluția formelor de AEN după criteriul receptorului</i>	86
<i>2.4.3. Evoluția formelor de AEN după scopul, motivația și domeniul asistenței</i>	87
<i>2.4.4. Evoluția formelor de AEN după condițiile impuse de emitent</i>	89
<i>2.4.5. Forme dominante de AEN</i>	92

Capitolul 3

Evaluarea oportunității și impactul AEN	95
3.1. Evaluarea oportunității AEN, componentă importantă a practicii AEN	95
3.2. Deficit de evaluare a AEN de către receptori	99
3.3. Oportunitatea AEN din perspectiva receptorului – modalități de evaluare	100
3.3.1. <i>Modalități și metode aplicabile la nivelul managementului proiectului</i>	102
3.3.2. <i>Modalități și metode de evaluare aplicabile la nivelul managementului programului</i>	108
3.3.3. <i>Modalități și metode de evaluare a impactului general al AEN agregate a unui singur ofertant de asistență</i>	111
3.3.4. <i>Modalități și metode de evaluare a impactului general al AEN agregate pentru toți ofertanții</i>	113
3.3.5. <i>Concluzii</i>	114

Capitolul 4

AEN și condițiile-cadru de integrare și dezvoltare	119
4.1. Integrarea, componentă a globalizării economice	119
4.2. Aderarea României la UE, o opțiune strategică	121
4.3. Integrare și convergență; criterii de performanță pentru aderare și integrare	122
4.3.1. <i>Criterii de aderare și criterii de convergență</i>	122
4.3.2. <i>Stadiul pregătirii României pentru aderarea la UE. Evaluări</i>	125
4.3.3. <i>Evaluarea impactului aderării asupra economiei românești</i>	129
4.4. Bunurile publice în contextul integrării și dezvoltării	132
4.4.1. <i>Bunurile publice la nivel național, regional și mondial</i>	132
4.4.2. <i>AEN, factor de creare, asimilare și implementare a bunurilor publice în economia receptoare</i>	135
4.4.3. <i>Contribuția AEN la stimularea competitivității structurale</i>	136

Capitolul 5

Impactul AEN asupra economiei românești	147
5.1. Diversitatea și interdependența efectelor AEN asupra economiei românești	147
5.1.1. <i>Efecte în domeniul protecției mediului</i>	149
5.1.2. <i>Efecte în agricultură</i>	159
5.1.3. <i>Efecte în promovarea economiei și competitivității sectorului IMM</i>	165
5.1.4. <i>Efecte în industrie, sectorul energetic și restructurarea producției naționale</i>	168
5.1.5. <i>Efecte în plan regional</i>	172
5.1.6. <i>Efecte în comerțul cu UE</i>	173
5.1.7. <i>Efecte în sectorul financiar-bancar</i>	177
5.1.8. <i>Efecte în transporturi</i>	179
5.1.9. <i>Efecte instituționale</i>	181
5.1.10. <i>Incidențe ale AEN pentru România la nivel macroeconomic</i>	184
5.1.10.1. <i>Paradoxul micro-macro</i>	184
5.1.10.2. <i>Impactul general între asimilare și inovare</i>	186
5.2. Contribuția AEN la realizarea criteriilor de performanță necesare integrării europene	192
5.3. Valorificarea oportunităților oferite de AEN	199
5.3.1. <i>Perspectiva evoluției fluxurilor de AEN ale UE</i>	199
5.3.2. <i>Avantaje, oportunități, limite și riscuri ale AEN</i>	204

Cuprins	7
Încheiere	211
ANEXE	219
I. <i>Programe bilaterale în România</i>	221
II. <i>Repere ale AEN de care poate beneficia România în calitate de candidat la aderare la UE</i>	235
III. <i>Programe accesibile de la alți emitenți</i>	241
IV. <i>Evaluări privind performanțele economiei românești</i>	243
Bibliografie	255

Abrevieri

AEN	Asistența Economică Nerambursabilă
AER	Asistența Economică Rambursabilă
AOD	Asistența Oficială pentru Dezvoltare
APEC	Cooperare Economică în Asia și Pacific (Asian Pacific Economic Co-operation)
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CIC	Centrul Internațional de Comerț
CRCE	Centrul Român de Comerț Exterior
CSI	Comunitatea Statelor Independente
ECE	Europa Centrală și de Est
FMI	Fondul Monetar Internațional
GTZ	Societatea Germană pentru Cooperare Tehnică (Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit)
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
ISD	Investiții Străine Directe
ISPA	Instrument de Politică Structurală pentru Aderare (Instrument for Structural Policies for Accession)
IFAD	Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă (International Fund for Agricultural Development)
NAFTA	Acordul Nord Atlantic pentru Comerț Liber (North Atlantic Free Trade Agreement)
OECD	Organizația Economică pentru Cooperare și Dezvoltare
OMC	Organizația Mondială a Comerțului
ONG	Organizații Neguvernamentale
PHARE	Acord pentru Reconstrucție Economică pentru Polonia și Ungaria (Pologne Hongrie Accord pour Reconstruction Economique)
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
SAPARD	Program Special de Aderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (Special Accession Program for Agriculture and Rural Development)
UE	Uniunea Europeană
USAID	Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională
UNCTAD	Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare